

TMMOB ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI
İSTANBUL ŞUBESİ

İSTANBUL'UN ÇEVRE SORUNLARI

05.06.2014

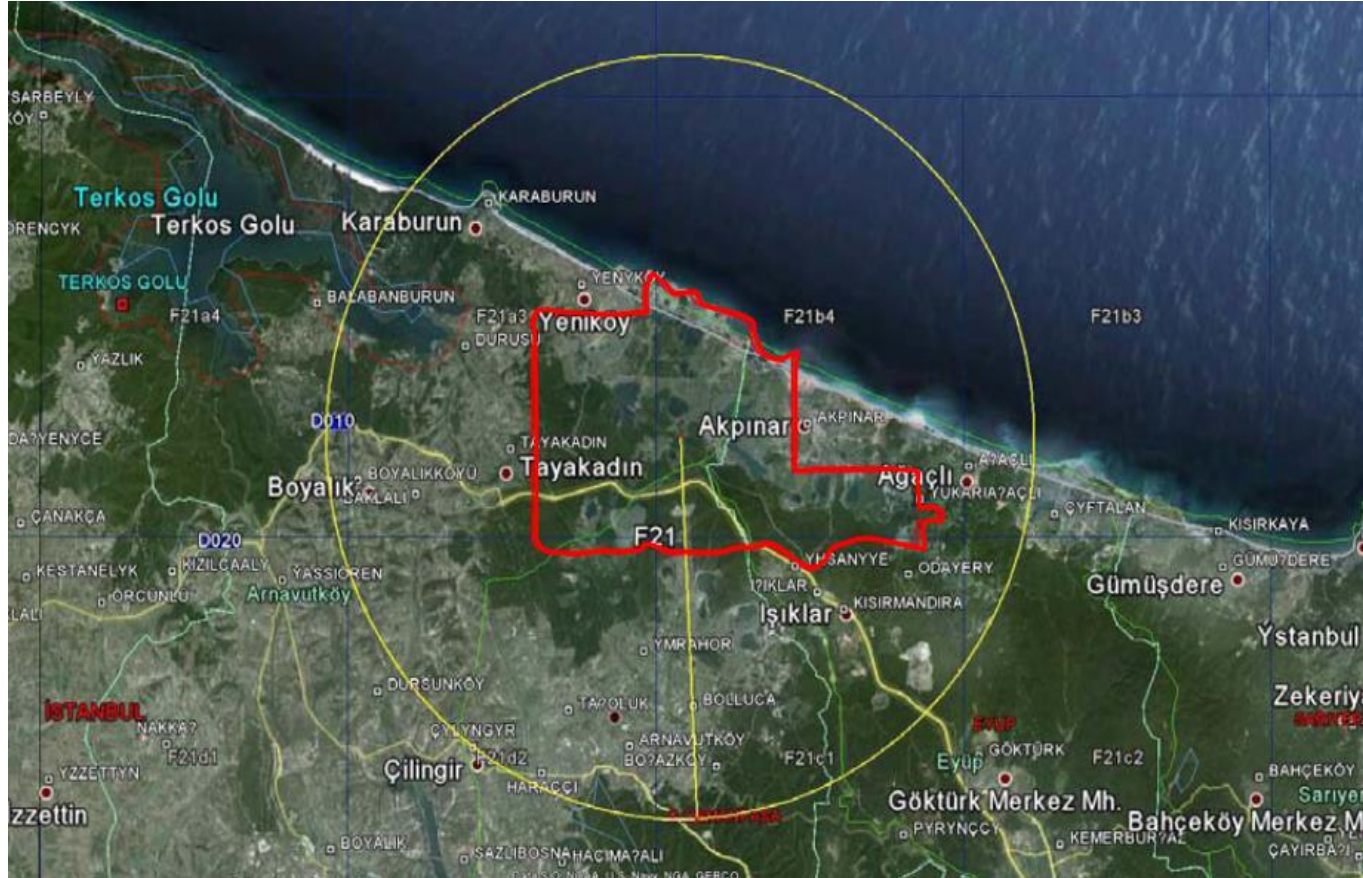

MEGA PROJELER VE SU HAVZALARINA ETKİSİ

- 3. HAVALİMANI PROJESİ
- KANAL İSTANBUL
- SU HAVZALARININ DURUMU VE KURAKLIK TEHLİKESİ
- ÇÖZÜM OLARAK SUNULAN MELEN PROJESİ

3. HAVALİMANI

- 7650 ha proje alanı ile İstanbul üzerinde en büyük tehdit
- 6.173 ha orman alanı, toplam 2.5 milyon ağaç kesilecek

3. HAVALİMANI

- 01.06.2014 tarihinde Proje Sahası içinde yer aldığı bilinen Akpınar Köyü, Yeniköy ve Tayakadın Köyleri mevkieinde incelemeler gerçekleştirdik.

3. HAVALİMANI

Sulak Alanların ve Yer Altı Su Kaynaklarının Tahribatı

- Bölgedeki maden sahaları ilgili mevzuata uygun şekilde kapatılmamıştır.
- Ağaçlandırma çalışmalarının yapılmamıştır.
- Kapatma işlemlerinde alanda bulunan sulak alan, sazlık ve ağaçlık alanların tahribi engellenememiştir.

3. HAVALİMANI

Sulak Alanların ve Yer Altı Su Kaynaklarının Tahribatı

Bölgede doğal göller ve maden kraterlerinin su ile dolması ile oluşan sulak alanlar bulunmaktadır.

Bu sulak alanların göletlerinde turna, kadife sazan, yayın, aynalı sazan gibi balık türleri olduğu gözlemlenmiştir.

3. HAVALİMANI

Sulak Alanların ve Yer Altı Su Kaynaklarının Tahribatı

Proje sahası Terkos Havzası ekolojik koridorundadır.

Ekolojik koridor içerisinde ormansızlaşma ve göletlerin yok olması, doğal alanların kesintiye uğraması tehlikeleri yaratmaktadır.

İstanbul suyunun önemli bir kısmını sağlayan Terkos Gölü proje ile yok olma tehlikesi altındadır.

3. HAVALİMANI

Sulak Alanların ve Yer Altı Su Kaynaklarının Tahribatı

Alandaki göletler, su kanalları ile birbirine aktarılmaktadır ve nihayetinde Karadeniz'e açılan kanallara bağlanacağına ilişkin çalışmalar gözlemlenmiştir.

3. HAVALİMANI

Sulak Alanların ve Yer Altı Su Kaynaklarının Tahribatı

Tatlı su muhtevası olan ve yer üstü su kaynağı olarak adlandırılabilen bu kaynakların yok edilmektedir.

Ayrıca iki ayrı su kalitesi ekosisteminin bu şekilde karıştırılması halinde, aktarılan ekosistemdeki türler yok olacak ve aktarıldığı ekosistem de zarar görecektir.

3. HAVALİMANI

Sulak Alanların ve Yer Altı Su Kaynaklarının Tahribatı

Alanda 70m ye kadar yapılan sondaj çalışmalarında 20m den sonra tatlı su bulunması ve sondaj devam ettikçe su muhtevasının sürdüğü bilgisine ulaştık.

Bu durum yer altı su kaynaklarının zarar göreceğini göstermektedir. Terkos Havzasına çok yakın bir alanda olan bu su kaynakları havzayı besleyen muhtemel su kaynaklarıdır. Dolayısı ile Terkos Havzasının su muhtevasının ve miktarının etkilenmesi söz konusudur.

3. HAVALİMANI

Zemin ve Topografya

Proje sahasında zemin çoğunlukla su doygunluk oranı oldukça yüksek kumluk zeminden oluşmaktadır ve derinlik arttıkça suya doygun kumluk zemin devam etmektedir.

Madencilik faaliyetleri sonucu ortaya çıkan toprak tabakası muhtevası, zeminin sıvılaşmaya müsait kumluk tabakadan oluştuğunu göstermektedir.

3. HAVALİMANI

Zemin ve Topografya

Sahanın topografik özellikleri oldukça büyük yükselti farkları olduğunu ve bu farkların aynı düzeye getirilmesi için makul olmayacak büyüklükteki rakamlarda dolgu malzemesi gerektirdiğini açıkça göstermektedir.

3. HAVALİMANI

Tarım ve Hayvancılık ve Köy Sakinlerinin Durumu

Hem killi toprak hem de alüvyon açısından zengin humuslu toprağın bulunduğu görülmüştür. Yöre sakinleri geçimini tarım ve hayvancılıkla sağlamaktadır.

Projenin doğal yaşam ortamlarını yok etmesi tarım ve hayvancılık faaliyetlerini olumsuz etkileyecektir.

3. HAVALİMANI

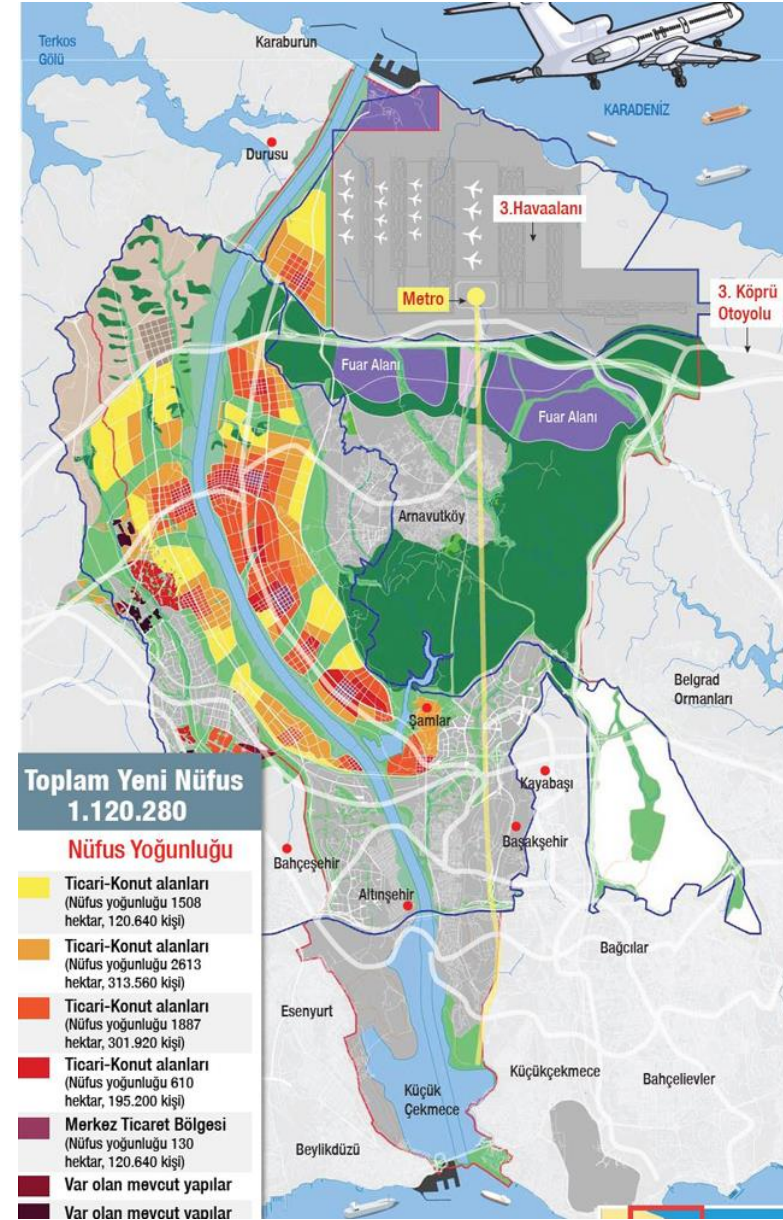
İstanbul'un akciğerleri olan Kuzey Ormanlarını yok edecek proje, tüm Marmara Ekosistemlerini ve uluslararası türler aracılığı ile de uluslararası ekosistemleri etkileyecek boyuttadır.

KANAL İSTANBUL

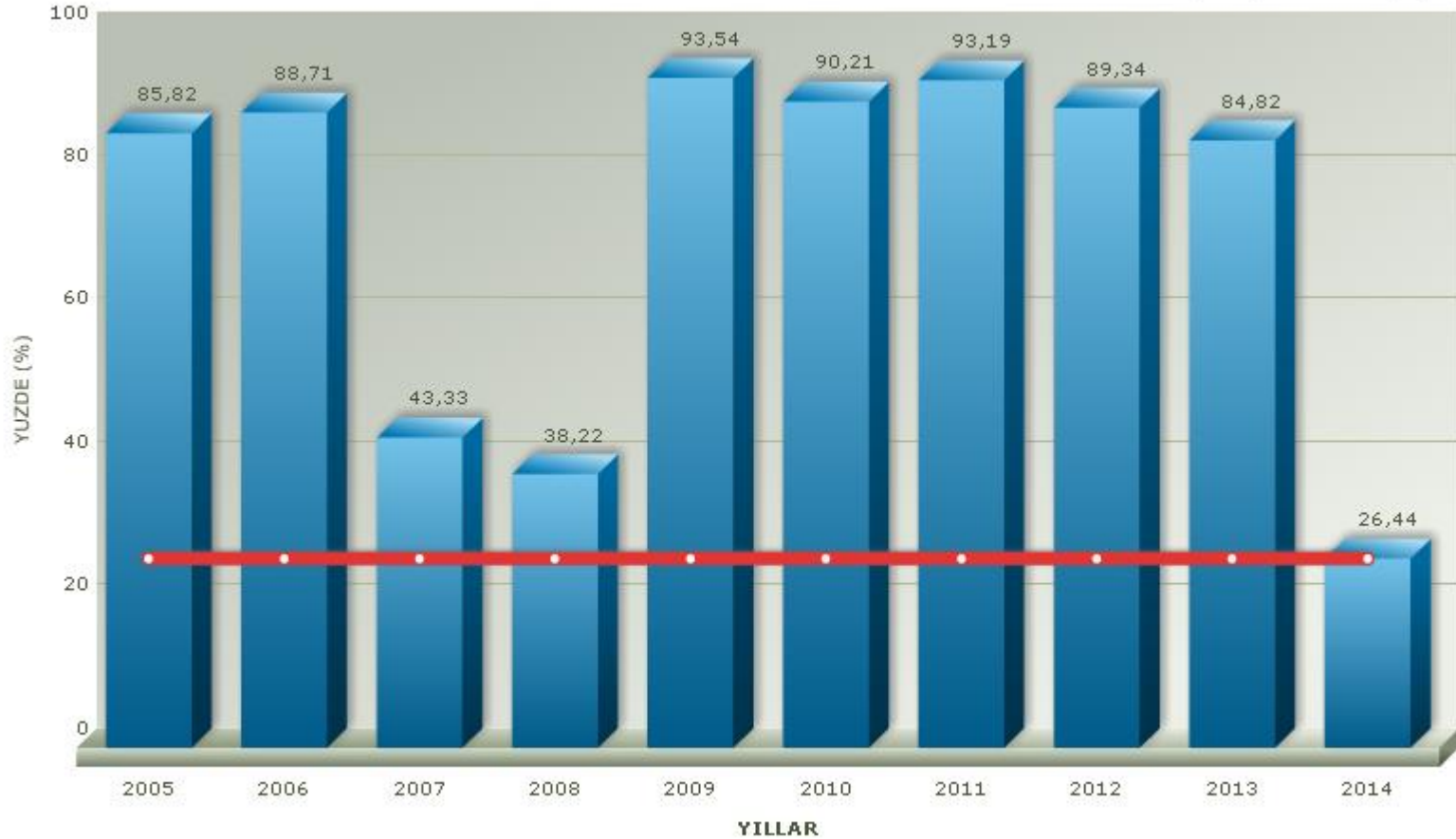
- Marmara Denizi ve tüm Marmara Bölgesi tehlike altında
- Terkos Gölü, Sazlıdere Barajı ve Küçükçekmece Gölü tehdit altında
- Kesintisiz orman alanları ve yaban hayatı yok olacak
- Hafriyat ve nakliye sırasında emisyonlar hava kalitesini olumsuz etkileyecek
- Yapılaşma ve nüfus artışı
- Deprem riski

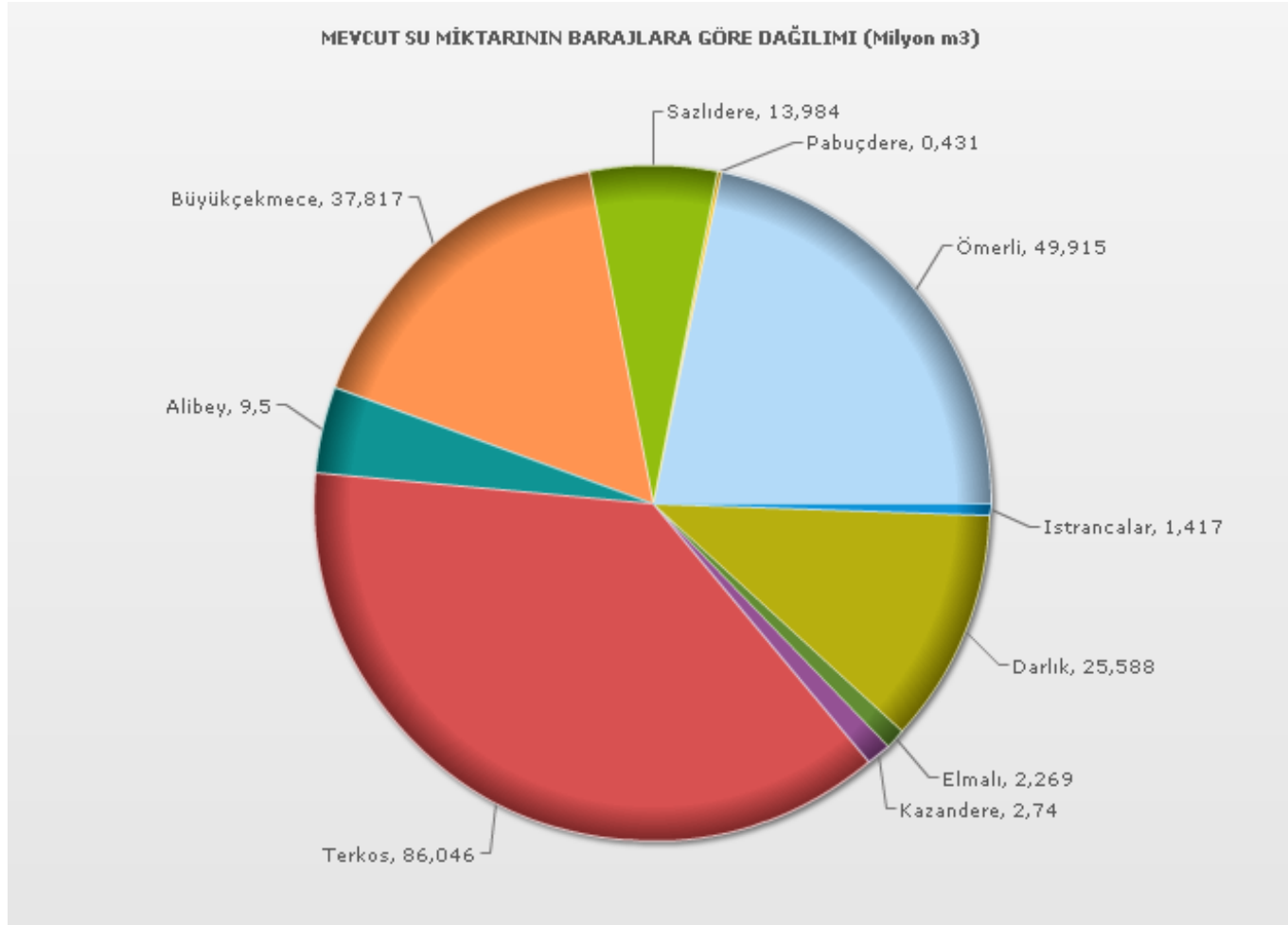
SU HAVZALARININ DURUMU

04 HAZİRAN TARİHİ İTİBARIYLA YILLARA GÖRE BARAJLARIMIZIN DOLULUK ORANLARININ KARŞILAŞTIRILMASI (%)

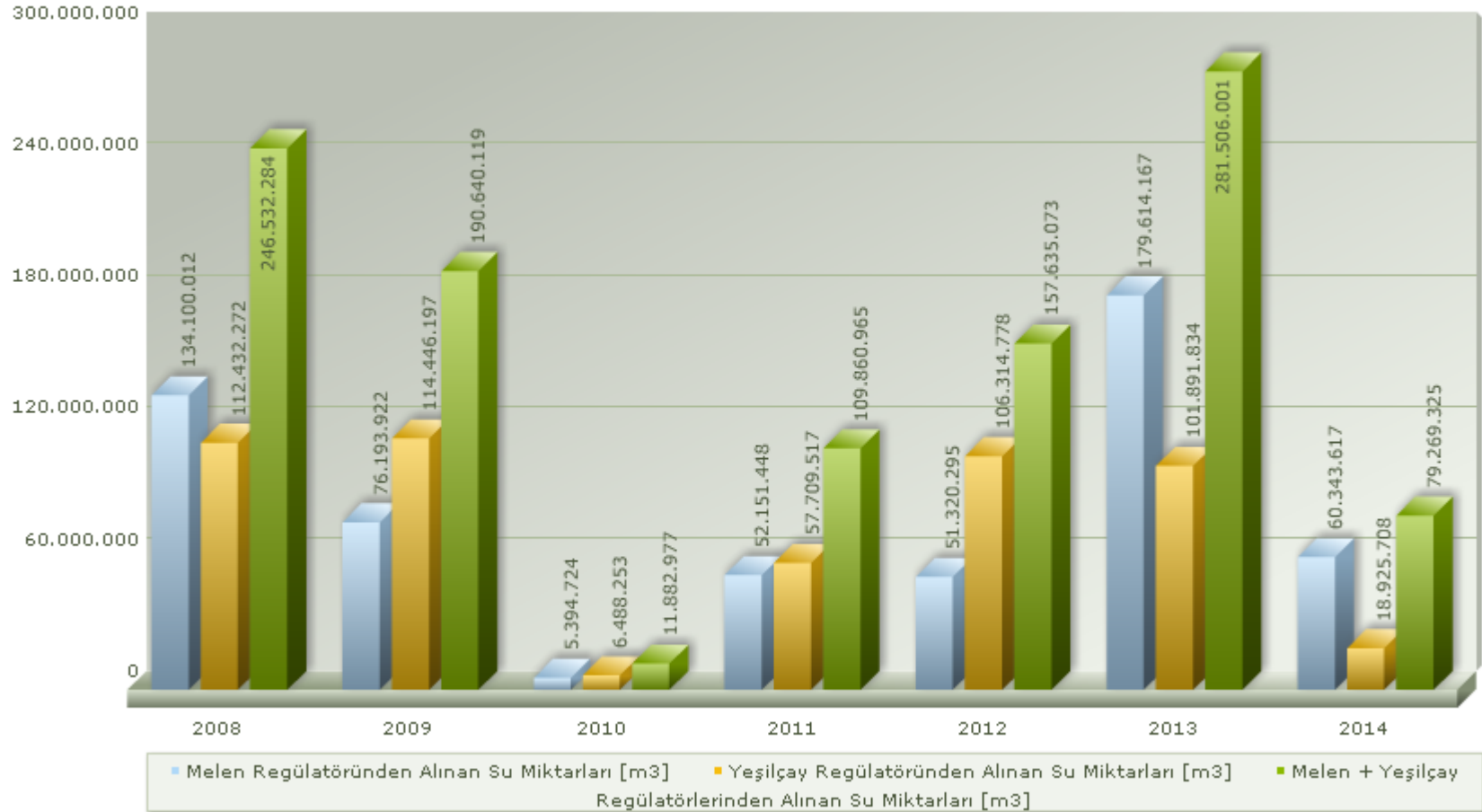
SU HAVZALARININ DURUMU

SU HAVZALARININ DURUMU

MELEN & YEŞİLÇAY REGÜLATÖRLERİNDEN ALINAN SU MİKTARLARI [M3] (2014 Yılı 3 Aylık Değerleri İçermektedir)

SU HAVZALARININ DURUMU

Melen projesi İstanbul'un su ihtiyacını karşılayabilir mi?

- İlk etapta Melen'den İstanbul'a günde 720.000m^3 su getirilmesi planlanmıştır.
- Yaz aylarında Melen'de günlük su miktarının 50.000m^3 'e kadar düşmektedir.

SU HAVZALARININ DURUMU

Melen projesi İstanbul'un su ihtiyacını karşılayabilir mi?

- Melen'e arıtılmış su deşarjı yapmakta olan Düzce Eysel AAT kapasitesi 50.000m³ /gün'dür.
- Melen için ne kadar büyük yatırımlar yapılırsa yapılsın, İstanbul'a iletilebilecek su ve Melen barajında tutulacak su miktarı Melen'in kapasitesi ile sınırlıdır.

SU HAVZALARININ DURUMU

Melen havzasındaki kirlenme ne kadar kontrol altına alınıyor?

- Nüfus yoğunluğu, sanayiden kaynaklanan kirletici unsurlar ve maden ocakları da havzayı tehdit etmektedir.
- Evsel atıksular ve sanayi tesislerinden kaynaklanan atıksular araziye veya belediye kanalları vasıtasıyla Melen'i besleyen derelere ve Melen Çayı'na deşarj edilmektedir. Bu atıksular ağır metallere antibiyotiğe ve hormonlara kadar canlı hayatını tehdit eden bir çok kirlilik unsurunu bünyesinde barındırmaktadır.
- Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği'nde su kaynağından ancak 5 km mesafeden itibaren sanayi tesislerine izin verilmekte ve faaliyetlerden kaynaklanan atıksuyun deşarj kriterlerine göre arıtıldıktan sonra kanal vasıtasıyla havza dışına çıkarılması koşulu yer almaktadır.

SU HAVZALARININ DURUMU

Melen havzasındaki kirlenme ne kadar kontrol altına alınıyor?

- Havzadaki bir diğer kirlilik unsuru ise tarım faaliyetinden kaynaklanan kirliliktir. Düzce bir tarım bölgesi olduğundan, tarımda kullanılan hayvansal, kimyasal gübreler ve ilaçlama Melen havzasında ayrı bir kirlilik unsuru oluşturmakta, yüzey suları ve taban suları vasıtasıyla akarsulara ulaşmaktadır.

SU HAVZALARININ DURUMU

Melen havzasındaki kirlenme ne kadar kontrol altına alınıyor?

- Melen Çayı boyunca iki adet vahşi çöp depolama alanı bulunmaktadır. Çöp depolama alanlarından birisi 3 yıl kadar önce İSKİ tarafından üzeri kapatılarak terk edilmiştir. Diğer depolama sahasında ise vahşi depolama işlemine devam edilmektedir. Her iki depolama alanından özellikle yağmurlu havalardaki çöp sızıntı suyunun Melen Çayı'na karışması söz konusudur. Yine Su Kirliliği Yönetmeliği'nde havza koruma alanlarında çöp depolama alanlarına ve bertaraf tesislerine izin verilemez denilmektedir.

SU HAVZALARININ DURUMU

Melen havzasındaki kirlenme ne kadar kontrol altına alınıyor?

SU HAVZALARININ DURUMU

Melen havzasındaki kirlenme ne kadar kontrol altına alınıyor?

SU HAVZALARININ DURUMU

Melen havzasındaki kirlenme ne kadar kontrol altına alınıyor?

SU HAVZALARININ DURUMU

Melen havzasındaki kirlenme ne kadar kontrol altına alınıyor?

- Yüzeysel Su Kalitesi Yönetimi Yönetmeliği Tablo 1 kriterlerine göre %90 olasılık değerine göre su kalite sınıfları belirlenmiştir.
- Buna göre Büyük Melen Çayı'nda nitrat azotu, arsenik, demir, toplam ve fekal koliform seviyeleri 4. kalite sınıfı, toplam çözünmüş katı madde, kadmiyum, kurşun, krom seviyeleri ise 3. kalite sınıfında yer almaktadır.
- Küçük Melen Çayı'nda nitrat azotu, kurşun, arsenik, demir, toplam ve fekal koliform değerleri 4. kalite sınıfı, nitrit azotu, toplam çözünmüş katı madde, biyokimyasal oksijen ihtiyacı, yağ ve gres, kadmiyum, krom ve mangan değerleri ise 3. kalite sınıfına girmektedir.

SU HAVZALARININ DURUMU

Melen Projesi;

- Bilimsel ve teknik yönden geçer bir proje değildir
- Melen'deki kirlenmenin engellenmesine yönelik olarak; yasal mevzuat uygulanmamaktadır
- Maliyet olarak 1 milyarlık proje olarak sunulmuş, bugün itibarıyla 4 milyar maliyeti bulan oldukça pahalı bir proje haline gelmiştir.
- İstanbul'un havzalarını korumak yerine; türlü faaliyet ve projelerle yok edip, İstanbul dışındaki bir bölgeden su getirmek pahalı bir yöntemdir ve bunun faturası suyun en pahalı şehir olduğu İstanbul halkı tarafından ödenmektedir.

SU HAVZALARININ DURUMU

Şebeke Su kayıpları ?

- İstanbul'da %30'ları bulan su kayıpları söz konusudur. Bu kayıp miktarı da Melen'den elde edilmesi planlanan su miktarına karşılık gelmektedir.
- Teknik açıdan su kayıplarının % 4-5'lere kadar indirilebilmesi mümkün iken bu çalışmalar yapılmamakta ve su kayıpları tespit edilmemektedir.

SU HAVZALARININ DURUMU

- İstanbul'un nüfus artışını azaltacak önlemler alınmadığı sürece İstanbul'da susuzluk riski hep olacaktır ve başka şehirlere ve bölgelere ait olan suyun İstanbul'a taşınması her zaman gündemde olacaktır.
- Havzalar arası su transferi suyun getirildiği bölgenin ekolojik dengesini yok edip su varlıklarının yok olması ile sonuçlanacaktır. Uzun vadede susuzluk riskine çözüm olabilmek yerine suyun alındığı bölge için kuraklık tehlikesi demektir.

TEŞEKKÜRLER..

**TMMOB ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI
İSTANBUL ŞUBESİ**